

Ústav teorie a praxe ošetřovatelství 1. LF UK

Oponentský posudek

Název: Efektivita kombinované léčby chronických forem fibrilace síní

Autor práce: Bc. Eva Holá

Vedoucí práce: doc. MUDr. Petr Neužil, CSc.

Oponent: MUDr. Mgr. Alan Bulava, Ph.D.

Volba tématu:

Autorka zvolila jedno z nejaktuálnějších témat v současné kardiologii, resp. arytmiologii. Prevalence fibrilace síní se neustále zvyšuje a v obecné populaci se odhaduje nejméně 1% nemocných s touto arytmií, která nejenže u řady pacientů výrazně limituje kvalitu života, ale na nejméně dvojnásobek zvyšuje jejich mortalitu, zejm. díky proběhlým tromboembolickým příhodám. Vzhledem k tomu, že za posledních 20 let nebylo v Evropě registrováno jediné nové antiarytmikum a že účinnost toho nejpotentnějšího z nich, amiodaronu, je odhadována asi jen na 30-40%, je jasné, že se nefarmakologická léčba fibrilace síní dostává stále více do popředí zájmu. Zejména rozvoj katetrizačních ablačních metod v levé síni ukázal, že jde o léčbu nebývale efektivní i efektivní. V současné literatuře se množí údaje o hybridní léčbě této arytmie, k nimž autorka svou prací nepochybně přispěla.

Cíl práce:

Cíle práce jsou stanoveny jasně a výstižně. Hlavními cíly bylo sledovat efektivitu stimulační, ablační a kombinované léčby perzistující a permanentní fibrilace síní u nemocných resistantních na minimálně dvě antiarytmika a dále pozorovat vliv arytmie na kvalitu života nemocných a celkovou zátěž arytmií (arrhythmia burden). Vedlejším cílem pak bylo vysledovat počet kardioverzí v jednotlivých léčebných skupinách.

Teoretická část:

Teoretická část vyváženě zaujímaví první polovinu diplomové práce je zpracována s příslovečnou pečlivostí. Ve třech podkapitolách jsou zpracovány základní poznatky z oboru srdeční anatomie, fyziologie a patofyziologie, následovány přehledným výkladem podstaty srdečních arytmií. Teoretickou část pak uzavírá podkapitola věnovaná fibrilaci síní, jako ústřední arytmií, již je práce věnována. Čtenáři jsou podány základní fakta z oblasti klasifikace, epidemiologie, patofyziologie a klinické manifestace nezbytná pro pochopení následujícího vlastního výzkumu. Ocenit lze zejména tabulkově zpracované přehledy a obrazovou přílohu.

Empirická část:

- **Užité metody výzkumného šetření**

Autorka adekvátně užíla pro sledování kvality života pacientů podstupujících příslušnou léčebnou strategii metodu dotazníku. Dotazník byl zpracován modifikací klasického v literatuře již běžně používaného Minnesotského dotazníku kvality života u pacientů s chronickým srdečním selháním. Data o výskytu fibrilace síní po aplikaci léčby byla získána interogací implantovaného kardiostimulátoru a je možno je považovat za vysoce objektivní a přesná. Škoda jen, že se nepodařilo získat data u všech sledovaných pacientů – což mohlo svým způsobem ovlivnit výsledky, ale to je v podmínkách reálné medicíny prakticky nemožné. Všechna data jsou v empirické části přehledně zpracována v 54 tabulkách a 33 grafech a jsou podána velice srozumitelně.

- **Charakteristika zkoumaného vzorku**

Soubor 150 pacientů rozdělených do tří větví podle aplikované léčby a zkoumaných prospektivně je nepochybně velice reprezentativní. I věkové složení odpovídá typické populaci pacientů podstupující tuto léčbu.

- **Výstupy, výsledky, jejich přínos**

Autorka jasně odpověděla na předem stanovené cíle. Ukázala, že největší efektivitu v odstranění arytmiické zátěže má kombinovaná terapie – tedy RF katérová ablace a implantace kardiostimulátoru s preventivními stimulačními režimy. Pokud se i v dalších prospektivně sledovaných, randomizovaných a zaslepených studiích tato data potvrdí, bude to mít za následek rozšíření stimulační léčby fibrilace síní. V tomto

ohledu je práce autorky a jejího školitele pionýrská. Dále autorka ukázala, že díky paměťovým funkcím kardiostimulátoru je možné hodnotit arytmiickou zátěž a že tato zátěž koreluje se symptomy pacientů. Rovněž počet kardioverzí se významně ve všech skupinách snížil.

Literatura a práce s literaturou:

Práce s literaturou je adekvátní složitosti zvoleného tématu. Autorka čerpala teoretické znalosti z 18 monografií a 18 originálních prací publikovaných v dostupné literatuře. Jako další zdroje uvádí 10 www stránek.

Formální náležitost, vnější úprava, přehlednost:

Diplomová práce je zpracována na 93 stranách, obsahuje seznam použitých zkratk, literární odkazy, seznam tabulek, grafů a vyobrazení a seznam příloh. Práce je přehledně a logicky členěná. Po formální stránce nelze mít k práci závažnější připomínky, snad jen sporadické překlepy a občasné neodsazení odstavců.

Kvalita příloh:

Práce obsahuje tři přílohy: Informovaný souhlas pacienta s radiofrekvenční ablací, Informovaný souhlas pacienta s implantací kardiostimulátoru a Dotazník – vliv arytmiie na kvalitu života.

Celkové hodnocení práce:

Práce je nesmírně čtivá a atraktivní jak obsahem, tak i formou zpracování. Autorka prokázala rozsáhlé teoretické i praktické znalosti v oblasti srdeční elektrofyziologie, katetrizačních ablací a elektroimpulzoterapie. Výsledky, zejm. pokud budou potvrzeny i dalšími prospektivními pracemi, jsou přínosem pro nefarmakologickou léčbu fibrilace síní a mohou tak zásadně ovlivnit osud pacientů trpících touto arytmií.

Otázky k obhajobě:

Na autorku mám následující otázky:

1. Jak jste se rozhodovali o zařazení pacientů do jednotlivých větví A, B, C? Byla studie randomizovaná?

2. Jakou strategii v RF ablacii fibrilace síní jste volili? Byly prováděny i lineární léze v levé síni nebo jen prostá izolace plicních žil, popř. u jakého počtu pacientů byly provedeny i lineární léze?
3. Jaký byl osud pacientů ve skupině A po ukončení sledovacího období – podstoupili i oni RF katérovou ablacii pro fibrilaci síní? A podobně, byly pacientům ve skupině B následně aktivovány preventivní stimulační algoritmy?

Návrh klasifikace:

Navrhuji výborně.

V Olomouci, dne 19.5.2007

MUDr. Mgr. Alan Bulava, Ph.D.